

Posudek bakalářské práce *Předložky versus předložkový člen v současné italštině se zvláštním zřetelem k předložce in a nel*, kterou předložila PAVLA BÁČOVÁ, Ústav románských studií FF UK, ak. r. 2010/2011.

Pavla Báčová předložila práci, jejímž tématem je obtížná problematika italských předložek a jejímž cílem je popis některých zajímavých příkladů konkurence tak, jak je možno ji vysledovat z korpusových dat.

Práce je rozdělena do tří přehledných kapitol. V první nám autorka na základě sekundární literatury (kterou tvoří převážně učebnice a gramatiky) předkládá teoretický přehled hlavních předložek (včetně klasifikace – předložky vlastní, nevlastní, předložkové výrazy). Ve druhé kapitole se Pavla Báčová dostává k prepozici *in* a její konkurenci jak s jinými předložkami, tak s její variantou, již je *preposizione articolata*. Třetí kapitola – praktická část – je analýzou již zmíněné konkurence *in / nel / a, su, con*, jež vychází z dvou referenčních korpusů současné italštiny (*CORIS/CODIS* a *La Repubblica*).

Tato třetí kapitola je samozřejmě nejzajímavější. Pavla Báčová ukázala na reálných příkladech frekvenci užívání různých variant. V několika případech jsou dokonce výsledky zajímavé (jakkoli měl člověk o jejich existenci jisté tušení), např. rozdílné frekvence dvojice *in Veneto / nel Veneto* (nebo problematické *in provincia di / nella provincia di*).

Sběr a prezentace dat patří k silným stránkám této bakalářské práce, která tak nezůstala u prosté reformulace gramatik a učebnice, ale šla k reálným příkladům (v celém jejich kontextu), jež poskytují právě korpusy. Mezi slabší stránky však patří jejich interpretace. V několika případech si totiž nejsem úplně jistý, zda je vysvětlení Pavly Báčové zcela nosné, a nepovažuji za úplně vhodné doloženou situaci prezentovat slovy „podle mého názoru“ – zejména tam, kde je osobní názor zcela irelevantní a kde daná situace přímo volá po empirickém ověření.

Rád bych se teď k těmto – v dobrém slova smyslu – diskutabilním bodům vyjádřil podrobněji.

1) Na s. 12 nahoře je příklad „...*farò tutto in dieci minuti*“. Podle autorky práce jde o přísl. urč. s významem trvání. Víím, že není snadné formulačně uchopit rozdíl mezi *fra dieci minuti* a *in dieci minuti*, který je jinak intuitivně zřejmý, ale rád bych, kdybychom se o popis tohoto rozdílu alespoň pokusili (srov. v češtině rozdíly mezi *udělám to za 10 minut / do 10 minut / během 10 minut*).

2) Na s. 21–23 je nastolena zajímavá otázka rozdílu mezi *in Repubblica Ceca / nella Repubblica Ceca* vs. chybějící paralela mezi *?in Repubblica Dominicana / nella Repubblica Dominicana*. A naproti tomu jasná dominance *in* s např. *Sierra Leone, Costa Rica* atd. Mám za to, že na fundované vysvětlení musíme vzít v úvahu nejen ženský rod (ten samozřejmě hraje roli), ale nejspíš i to, zda je dané spojení syntakticky „transparentní“, tj. zda lze toponymum číst jako spojení podstatného jména a jeho atributu. Pak je člen určitý docela logický. *Costa Rica* je sice ženského rodu, ale je možné, že rodilí mluvčí s tímto výrazem nenakládají tak jako např. s *Repubblica sudafricana* – určitě by tedy stálo za to, projít všechna možná spojení *repubblica* + adjektivum a udělat nějaký statistický přehled. Pak bychom teprve mohli nějaká vysvětlení zvažovat.

3) Totéž platí i pro případ konkurence *in provincia di / nella provincia di*, kde se opět vkrádá ono „podle mého názoru“ tam, kde jde skutečně o empirickou hypotézu (jejíž ověření není mimochodem nijak složité a sama autorka je naznačuje). Pokud Pavla Báčová tvrdí, že *nella provincia di* převládá u italských regionů, zatímco *in* se používá spíše s regiony, které nejsou na území Itálie, očekával bych nějakou jasnou kvantifikaci – příklady na s. 28 (ani

autorčina „inklinace“ k variantě *in*) v podstatě toto tvrzení nijak neexemplifikují (spíš naopak „podkopávají“).

4) Na s. 33 je opět zajímavá konkurence mezi *alla / nella / in televisione*, a i když autorka jasně říká – naprosto evidentní věc –, že *alla* je často vynuceno nějakým předcházejícím výrazem, který tuto předložku vyžaduje (*davanti alla televisione* apod.), očekával bych, že se tyto příklady vlastně vůbec nebudou nijak komentovat, a to jednoduše proto, že zde žádná konkurence není.

5) Na s. 42 je v závěru podle mě očividně kontradiktorní prohlášení: „Dle mého názoru není použití základní předložky IN nebo NEL ovlivněno samotným mluvčím, ale je na jeho libovůli, kterou z daných předložek si vybere.“ Pokud není ovlivněno mluvčím, nemůže být na jeho libovůli...

Na závěr bych ještě upozornil na nepřesné překlady některých příkladů (a vůbec na některé prohřešky vůči češtině) – např. na s. 14 čteme „Vstoupila jsem do Štěpánky baru“. Pokud je Štěpánka vlastníkem baru, pak snad „Štěpánčina baru“.

I přes uvedené výhrady bakalářskou práci Pavly Báčové k obhajobě doporučuji.

V Praze dne 29. srpna 2011

.....

doc. Pavel Štichauer, Ph.D.
oponent bakalářské práce